VALTAKUNNANSYYTTÄJÄNVIRASTO

Muistio

Toiminnan tuki
Christer Lundström

27.4.2016

Dnro 34/61/16

Lakivaliokunnalle

Valtioneuvoston selonteko 3/2016 vp. valtiontalouden kehyksistä vuosille 2017 - 2020

Valtioneuvoston selonteossa 3/2016 vp. valtiontalouden kehyksiksi vuosille 2017 – 2020 tuodaan oikeusministeriön hallinnonalan osalta esille, että toimintaa sopeutetaan tiukkenevaan talouteen hallitusohjelmassa päätetyillä säästötoimenpiteillä ja ulosoton rakenneuudistuksella sekä hallinnonalan tietojärjestelmiä kehittämällä ja muilla oikeudenhoidon uudistamisohjelman toimenpiteillä.

Heti alkuun on todettava, etteivät edellä mainitut uudistukset merkittävästi vähennä syyttäjien työmääriä, eivätkä näin korvaa niitä henkilöstömenetyksiä, jotka kehykset tulevat aiheuttamaan syyttäjälaitokselle. Uusi tietojärjestelmä AIPA tulee rikosasioiden osalta käyttöön aikaisintaan kehyskauden lopulla. Siihen saakka järjestelmän rakentaminen tulee edellyttämään syyttäjälaitokselta noin 2 M€:n panoksen vuosittain. Jotta syyttäjälaitos selviytyisi alenevilla kehyksillä tehtävistään, olisi kiireisesti käynnistettävä uusia työtä säästäviä lainsäädäntötoimia.

Selonteon mukaan kaikilla valtion hallinnonaloilla menot alenevat reaalisesti kehyskauden vuosina 2017 – 2020 keskimäärin 0,7 prosentilla vuodessa. Syyttäjälaitoksessa kehykset alenevat keskimäärin 1,6 prosentilla vuodessa. Nykyisellä työkuormalla tämä tarkoittaa, että ruuhkat kasvavat ja käsittelyajat pitenevät. On syytä varautua siihen, että Europan ihmisoikeustuomioistuin tulee moittimaan Suomea pitkistä käsittelyajoista myös jatkossa.

Vahvistetut kehykset tulevat jo lähivuosina edellyttämään syyttäjälaitoksen henkilöstön vähentämistä (noin 10-15 htv:tä). Se tarkoittaa 3 000 – 4 000 ratkaisematta jäävää asiaa vuodessa. Edes ripeä oikeusturvaohjelman täysipainoinen täytäntöönpano ei tuo syyttäjälaitokselle vastaavaa helpotusta työmäärissä. Kehysten valossa oikeusturvaohjelman kaikki rikosprosessiin liittyvät esitykset tulisi saada

Albertinkatu 25 A PL 333
00181 Helsinki
Puh 010 362 0800, 0100 86 300
Fax 010 362 0888

Muistio

Toiminnan tuki 27.4.2016 Dnro 34/61/16
Christer Lundström

nopeaan valmisteluun ja mahdollisimman pikaisesti toteutettua, jotta rästi ei kehittyisi sietämättömäksi ja oikeusturva rikosasioissa murenisi.

Oikeusministeriölle osoitetun kehyksen puitteissa ministeriö on osoittanut syyttäjälaitokselle seuraavat määrärahakehykset:

2016	2017	2018	2019	2020	
46 992	46 111	44 628	44 051	44 034	(1000€)
	-1,9%	- 3,2%	-1,3%	-0,0%	

Syyttäjälaitoksen määrärahakehykseen sisältyy vuonna 2018 1 M€:n ja vuodesta 2019 alkaen 1,5 M€:n leikkaus liittyen rangaistusmääräysten käyttöalan laajentamiseen. Tämä on selkeästi ylimitoitettu. Tänä päivänä syyttäjälaitos käyttää 9,4 syyttäjä- ja 5,6 sihteeri-henkilötyövuotta rangaistusmääräysasioihin. Ne asiat, jotka siirtyisivät rangaistusmääräyksen piiriin, siirtyisivät kirjallisesta rikosprosessista tähän menettelyyn. Näitä asioita käsittelevät S11 vaativuustason syyttäjät. Näin ollen säästövaikutus on enimmillään 0,6 M€.

Viime keväänä syyttäjälaitosta uhkasivat henkilöstön vähentämiseen tähtäävät yt-neuvottelut. Tämän johdosta yli 20 kokenutta syyttäjää siirtyivät omalla päätöksellä syyttäjälaitoksesta muihin organisaatioihin, lähinnä tuomioistuinlaitokseen. Tällä poistumalla on ollut selvä vaikutus syyttäjälaitoksen tuottavuuteen. Tulee kestämään vuosia kouluttaa poistuneiden tilalle uusia erityisosaajia. Tällaisiin tilanteisiin syyttäjälaitoksella ei ole enää varaa. Tästä syystä kehysten tulisi olla mahdollisimman vakaat ja ennustettavat.

Nykyisen Sakari-järjestelmän korvaaminen modernilla työntekoa monipuolisesti tukevalla AIPA-tietojärjestelmällä on välttämätöntä. Tämän hetkisellä tiedolla AIPA-tietojärjestelmä saadaan rikosasioiden osalta käyttöön aikaisintaan vuoden 2018 aikana.

Poliisi on samanaikaisesti korvaamassa omaa järjestelmäänsä uudella Vitja-tietojärjestelmällä. Nämä järjestelmät tarvitaan, jotta toiminta ja asiakkaidemme oikeusturva voidaan jatkossa varmistaa. Rakentamisvaiheessa ne kuitenkin edellyttävät merkittäviä rahallisia ja henkilöpanostuksia.